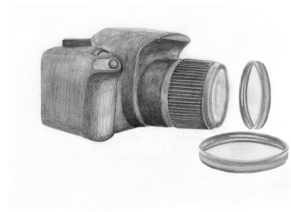

Tiedettä, tutkimusta ja keskustelua

Tiedelehkien tehtävä on tuottaa tutkittua tietoa aikana, jolloin valedutiset täyttävät mediatilaa ja sosiaalista mediaa. Myös tutkimushankkeiden rahoituksen oikeutusta peräänkuulutetaan aika ajoin, ja erilaisia tutkimushankkeita kyseenalaistetaan jopa poliittisilta tahoilta. Tutkimukseen pohjautuvalle keskustelulle, kysymiselle ja kuuntelemiselle tarvitaan Suomessakin aikaa ja tilaa. Lisäksi tarvitaan rohkeutta, luottamusta ja turvallisia tiloja, joissa vaihtaa ajatuksia. Tiedelevhti voi parhaimmillaan olla myös foorumi tutkimustuloksiin perustuvalla yleistajuiselle keskustelulle.

Tiedepolitiikka-lehteä julkaistaan pääasiassa suomeksi. Uuden tiedon tuottamisen ohella tutkimusartikkelit rikastuttavat suomen kieltä uusien ilmaisuin ja käsittein sekä ylläpitävät suomea tieteen kielenä. Suomenkielisessä lehdessä painottuvat kansallisesti kiinnostavat tiede- ja koulutuspoliittiset aiheet, mutta käsiteltävät aiheet eivät rajoitu pelkästään kotimaisiin näkökulmiin.

Alati kansainvälistyvässä tiedemaailmassa on ollut jo pidempään huolta siitä, kuinka kotimaisten kielten asema tieteen kielenä voitaisiin turvata. Kansainvälisyys on erottamaton osa tieteen kehitystä, ja valtaosa suomalaistenkin tutkijoiden kirjoittamista vertaisarvioituista julkaisuista on englanninkielisiä. Kotimainen tieteellinen julkaiseminen on kuitenkin pitänyt pintansa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kotimaisten julkaisujen osuus kaikista vertaisarvioituista julkaisuista on pysynyt suhteellisen vakaana vaihdellen 10–14 prosentin välillä Opetushallituksen tilastopalvelu Vipusen mukaan. Kotimaisen tiedelehden tekijöinä olemme iloisia siitä, että olemme onnistuneet kuluneen vuoden aikana kasvattamaan lehden lukijamääriä. Kiitos siitä kaikille lukijoillemme!

Tiedepolitiikka-lehteä, kuten tiedelehtiä yleensäkin, toimitetaan lähes vapaaehtoistyönä. Lehden toimittaminen on vastuullista toimintaa, jossa keskeistä on sisällöllisesti monipuolinen lehti, joka innostaa paitsi lukemaan myös kirjoittamaan. Neljästi vuodessa ilmestyvän lehden ei ole mahdollista ottaa kantaa päivittäisiin koulutus- ja tiedepolitiikan kysymyksiin, mutta lehti voi esittää niiden tueksi argumentoitua tutkimustietoa sekä käsitellä ajattomampia aiheita.

Tässä numerossa esitellään tuoreiden tutkimusten tuloksia ja käytään ajankohtaista keskustelua. Juha Himangan tekstit luonnontieteen teorioista ovat innoittaneet Arto Selkälää ja Pekka Räsästä. He kritisoivat fenomenologiaan nojautuvan maailmankaikeuden tulkinnan soveltumista luonnonilmiöihin. Juha Himanka vastaa pohtien tieteen,

todellisuuden ja arvojen välisiä suhteita niiden muodostamana kokonaisuutena.

Marraskuun alussa 2023 Edistyksen päivillä keskusteltiin teemalla ”tiede ja ilo”. Julkaisemme tässä numerossa Edistyksen päiviltä kaksi puheenvuoroa. Juhani Airaksinen tarkastelee puheenvuorossaan, kuinka tunnemyrskyt vaikuttavat sydämeen. Vaikka tunnekuohut voivat joskus olla kohtalokkaita sydämelle, tunteita ei kannata vältellä, sillä kaikenlainen innostuminen ja ilo ennustavat hyvää sydänterveyttä, muistuttaa Airaksinen. Jari Lyytimäki nostaa esiin puheenvuorossaan ympäristötieteen keskeisen tehtävän ihmiskunnan vaaroista varoittajana. Samaan aikaan ympäristötieteen tulee entistä voimakkaammin viestiä onnistumisista sekä luoda realistisen toiveikasta ja inspiroivaa tietoa reilun kestävyysmurroksen edistämiseksi. Yläilmakehän otsonikadon torjunta on yksi merkittävimmistä ympäristönsuojelun onnistumisista, josta todellakin on syytä iloita, muistuttaa Lyytimäki.

Tämä nyt ilmestynyt *Tiedepolitiikka*-lehden numero on viimeinen, joka ilmestyy myös painettuna. Edityksellisen tiedeliiton hallitus on vuoden 2023 aikana useassa kokouksessa keskustellut avoimen julkaisemisen tärkeydestä. Lehden avoimuutta on jo lisätty lyhentämällä embargo-aikaa kuuteen kuukauteen ja sallimalla vertaisarvioitujen artikkelien välitön rinnakkaistallennus. Marraskuun kokouksessa hallitus päätti, että lehti siirtyy vuoden 2024 alusta välittömästi täysin avoimeksi ja että painetun lehden julkaiseminen lopetetaan. Näin halutaan lisätä lehden saatavuutta ja laajentaa sekä kirjoittaja- että lukijakuntaa.

Vuoden loppuessa toivotamme kaikille lukijoille innostavia hetkiä lehden parissa sekä levollista vuodenvaihteen aikaa. Jatketaan tutkimukseen pohjautuvaa keskustelua taas vuonna 2024. ■

Päätoimittajat

Mervi Friman, Reetta Muhonen ja Mira Huusko